

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 118/2014-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. februára 2014 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť J. R., zastúpeného advokátkou Mgr. Zlatou Hunčagovou, Advokátska kancelária, Radlinského 1709/28, Dolný Kubín, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 353/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. R. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. septembra 2013 doručená sťažnosť J. R. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) v konaní Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) vedenom pod sp. zn. 7 Co 353/2012.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že konanie pred krajským súdom sa týka odvolania žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Námestovo (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 5 C 20/2010 zo 14. júna 2012. Odvolanie bolo doručené okresnému súdu 6. augusta 2012 a krajskému súdu 3. októbra 2012. Ďalej zo sťažnosti vyplýva, že podaním zo 4. februára 2013 sťažovateľ (žalovaný v odvolacom konaní pred krajským súdom, pozn.) podal predsedníčke krajského súdu sťažnosť pre porušovanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Na podanú sťažnosť odpovedal krajský súd prostredníctvom jeho predsedníčky podaním z 21. februára 2013, v ktorom predsedníčka krajského súdu konštatovala, že v čase vybavovania sťažnosti k prietahom v konaní nedochádzalo a určité predĺženie konania je spôsobené objektívnymi skutočnosťami, keďže došlo k nárastu civilnej agendy.

3. V predmetnom konaní došlo podľa názoru sťažovateľa k prietahom zapríčineným nečinnosťou krajského súdu počas celkového obdobia 11 mesiacov, pričom podľa sťažovateľa ide o štandardnú civilnú agendu, kde predmetom konania je určenie vlastníckeho práva, ktorého nadobudnutie si žalobcovia odvodzujú od originárneho spôsobu nadobudnutia vlastníckeho práva – vydržania, a teda nemožno konanie z hľadiska jeho predmetu posudzovať ako zvlášť zložitú.

4. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní prijal sťažnosť na ďalšie konanie a následne rozhodol, že sťažovateľovo základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 353/2012 porušené, ďalej prikázal krajskému súdu konať bez zbytočných prietahov a priznal sťažovateľovi navrhnuté primerané finančné zadosťučinenie a úhradu trov konania zo strany krajského súdu.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa [čl. 48 ods. 2](#) ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná(...)

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. IV. ÚS 92/04 alebo III. ÚS 168/05).

III.

7. Predmetom konania pred ústavným súdom je sťažnosť, ktorou sťažovateľ brojí proti porušovaniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote

zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní krajského súdu vedenom pod sp. zn. 7 Co 353/2012. Ústavný súd sa zameril na preskúmanie sťažnosti sťažovateľa, keďže pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa [čl. 48 ods. 2](#) ústavy podľa svojej ustálenej praxe odmieta sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú, ak vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prietáhov zakladajúcich porušenie základného práva podľa [čl. 48 ods. 2](#) ústavy (porov. napr. II. ÚS 109/03), resp. ak argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby mohla byť sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (porov. napr. II. ÚS 93/03).

8. Účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov vymedzil ústavný súd vo svojej skoršej judikatúre tak, že *„účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu“* (II. ÚS 26/95). Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je príkazom pre všetky štátne orgány na také konanie, ktoré vytvára právnu istotu pre subjekty práva. Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zákonodarca zabezpečuje prostredníctvom procesno-právnych inštitútov, ktoré sú štátne orgány vrátane všeobecných súdov povinné efektívne a vecne správne využívať.

9. Je však prirodzené, a ústavný súd to už vo svojej judikatúre zdôraznil, že každé namietané porušenie základného práva podľa [čl. 48 ods. 2](#) ústavy sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu, pričom ústavný súd akcentuje tri základné kritériá v súvislosti s namietanými prietahmi v konaní pred všeobecnými súdmi: zložitosť veci, správanie účastníkov konania a postup súdu (porov. napr. I. ÚS 3/00 alebo [I. ÚS 7/02](#)). Medzi kritériá, na ktoré ústavný súd tiež prihliada pri svojom rozhodovaní, patrí aj predmet sporu v posudzovanom konaní a význam sporu pre sťažovateľa (porov. napr. [II. ÚS 32/02](#) alebo I. ÚS 19/00). Nakoniec ústavný súd taktiež prihliada v konkrétnom prípade na čas trvania konania (porov. napr. [I. ÚS 92/97](#)), resp. na celkovú dĺžku konania (porov. napr. [III. ÚS 123/02](#)). Obdobne i Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo vzťahu

k právu na prejednanie veci v primeranej lehote v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru skúma primeranosť lehoty (*reasonable time*) konania v rámci konkrétnych okolností prípadu, aplikujúc pritom štyri základné kritériá na posúdenie primeranosti danej lehoty: zložitosť veci, správanie sťažovateľa, postup štátnych orgánov a význam sporu pre sťažovateľa (pozri napr. *Sürmeli v. Nemecko*, č. 75529/01, rozhodnutie ESĽP z 8. 6. 2006, bod 128; *Frydlender v. Francúzsko*, č. 30979/96, rozhodnutie ESĽP z 27. 6. 2000, bod 43).

10. V rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti si ústavný súd vyžiadal spis krajského súdu sp. zn. 7 Co 353/2012 (ústavný súd mal však v rámci predbežného prerokovania veci k dispozícii i spis okresného súdu sp. zn. 5 C 20/2010) a po jeho naštudovaní pristúpil, zohľadňujúc konkrétne okolnosti prípadu, k aplikácii už uvedených základných kritérií, na ktoré prihliada. Ústavný súd uvedené kritériá aplikoval výhradne na konanie pred krajským súdom, pretože sťažovateľ vo svojej sťažnosti nenamietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom všeobecných súdov oboch inštancií, ale výlučne postupom krajského súdu v odvolacom konaní.

11. Zo spisu krajského súdu sp. zn. 7 Co 353/2012 v spojitosti s podaním sťažovateľa a jeho prílohami vyplýva, že

- 3. októbra 2012 bol krajskému súdu doručený spis okresného súdu spolu s podaným odvolaním proti rozsudku okresného súdu,

- 9. októbra 2012 bola vec pridelená na referovanie sudcovi spravodajcovi,

- 17. decembra 2012 bola zo strany sťažovateľa prostredníctvom jeho právneho zástupcu elektronickou poštou podaná na krajský súd a zároveň krajskému súdu doručená urgencia rozhodnutia vo veci,

- 4. februára 2013 bola krajskému súdu doručená sťažovateľova sťažnosť pre porušovanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) podaná prostredníctvom elektronického podania so zaručeným elektronickým podpisom,

- 26. februára 2013 bola sťažovateľovmu právnenému zástupcovi doručená písomná odpoveď predsedníčky krajského súdu z 21. februára 2013, ktorou krajský súd vybavil podanú sťažnosť pre porušovanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov,

- 5. apríla 2013 bolo krajskému súdu doručené písomné oznámenie sťažovateľa o odvolaní plnej moci právnenému zástupcovi sťažovateľa a o udelení plnej moci novému právnenému zástupcovi sťažovateľa,

- 2. mája 2013 bola zo strany sťažovateľa prostredníctvom jeho právneho zástupcu elektronickou poštou na krajský súd podaná a zároveň krajskému súdu doručená urgencia rozhodnutia vo veci,

- 7. novembra 2013 bola krajským súdom vec určená na verejné vyhlásenie rozhodnutia bez nariadenia ústneho pojednávania a miesto i čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli vyvesené na úradnej tabuli krajského súdu a internetovej stránke krajského súdu,

- 13. novembra 2013 krajský súd verejne vyhlásil vo veci rozsudok sp. zn. 7 Co 353/2012, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu sp. zn. 5 C 20/2010 zo 14. júna 2012,

- 10. januára 2014 nadobudol rozsudok krajského súdu právoplatnosť a

- dňom 14. januára 2014 je rozsudok krajského súdu vykonateľný.

12. Po posúdení chronológie konania pred krajským súdom v právnej veci sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že pokiaľ ide o zložitost' veci (právnu a skutkovú) v konaní pred krajským súdom, je toho názoru, že právna vec sťažovateľa je štandardnou občianskoprávnou vecou, a to tak po skutkovej stránke (pričom skutkový stav bol objasnený vykonaným dokazovaním pred okresným súdom výsluchom účastníkov a svedkov, ohliadkou na mieste a dokazovaním listinnými dôkazmi tvoriacimi súčasť spisu, krajský súd dokazovanie neopakoval ani nové dokazovanie nevykonával), ako aj po právnej stránke (rozhodovanie o odvolaní v civilnom konaní).

13. Pri hodnotení správania sťažovateľa ako účastníka konania pred krajským súdom ústavný súd nezistil zásadné okolnosti, ktoré by mohli byť zohľadnené v jeho neprospech. Sťažovateľ, naopak, opakovane urgoval rozhodnutie vo veci a využil účinný prostriedok

nápravy voči nečinnosti súdu podaním sťažnosti pre porušovanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch predsedníčke krajského súdu. Sťažovateľ teda nekonal v rámci konania pred krajským súdom spôsobom, ktorým by došlo k predĺženiu celkovej doby konania pred krajským súdom, čo by mohlo byť pričítané na jeho ťarchu.

14. K významu sporu pre sťažovateľa ústavný súd uvádza, že konanie pred krajským súdom a záujem na jeho výsledku (záujem na potvrdení prvostupňového rozsudku vyplývajúci z vyjadrenia sťažovateľa k odvolaniu žalobcov proti rozsudku okresného súdu doručeného okresnému súdu 20. augusta 2012) mal bežný význam pre sťažovateľa, keďže rozsudok okresného súdu bol v prospech sťažovateľa, ktorý bol v konaní pred okresným súdom odporcom, a rozsudkom okresného súdu, ako aj v nadväzujúcom odvolacom konaní pred krajským súdom bol v prípade sťažovateľa, čo sa týka právneho stavu a ochrany jeho základných práv, zachovaný *status quo* pred podaním žaloby o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti okresnému súdu.

15. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom krajského súdu, a to z hľadiska existencie zbytočných prietáhov v napadnutom konaní.

16. Ústavný súd zistil, že v období od 9. októbra 2012, keď bola vec pridelená na referovanie sudcovi spravodajcovi, do 7. novembra 2013, keď bola krajským súdom vec určená na verejné vyhlásenie rozhodnutia a miesto i čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli vyvesené na úradnej tabuli krajského súdu a internetovej stránke krajského súdu, t. j. v období bezmála 13 mesiacov, nebol zo strany krajského súdu vo veci vykonaný žiadny procesný úkon smerujúci k rozhodnutiu vo veci samej.

17. Na tomto mieste ústavný súd v súvislosti s argumentáciou krajského súdu vyplývajúcou z podania z 21. februára 2013, ktorým krajský súd odpovedal sťažovateľovi prostredníctvom predsedníčky na jeho sťažnosť pre porušovanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov krajským súdom a v ktorom krajský súd, odôvodňujúc dĺžku konania, poukazuje na nárast civilnej agendy, rešpektujúc svoju predchádzajúcu judikatúru,

konštatuje, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní (porov. napr. [IV. ÚS 43/06](#) alebo [IV. ÚS 73/07](#)). Systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti nemožno pripisovať na ťarchu účastníkom súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v [čl. 48 ods. 2](#) ústavy oslabiť poukázaním na zvýšený nápad vecí v príslušnej agende súdu a obmedzené personálne kapacity súdu (porov. napr. mutatis mutandis III. ÚS 399/2010). Inak povedané, chronická preťaženosť všeobecných súdov nemôže ospravedlniť neprimeranú dĺžku konania pred týmito súdmi (porov. *Klein v. Nemecko*, č. 33379/96, rozhodnutie ESLP z 27. 7. 2000, bod 43).

18. Ústavný súd však zároveň dodáva, že nie je v predmetnej veci správne celé obdobie bezmála 13 mesiacov hodnotiť ako nečinnosť krajského súdu, pretože je potrebné brať zreteľ aj na čas nevyhnutný na štúdium spisového materiálu obstaraného okresným súdom (zo spisového materiálu vyplýva, že okresný súd zistil skutkový stav veci na základe vykonaného dokazovania, a to výsluchom svedkov, vykonaním ohliadky na mieste, oboznámením sa s pripojenými spismi a listinnými dôkazmi, ktoré tvoria súčasť spisu okresného súdu, ako sú napr. geometrické plány, listy vlastníctva, notárske zápisnice, zmluvy, rozhodnutia správnych orgánov, zápisnice z výsluchu svedkov dožiadaným súdom, listiny vyžiadané okresným súdom od orgánov verejnej správy a pod.) a prípravu podkladov pre rozhodnutie vo veci samej. V danom prípade ústavný súd po zohľadnení času nevyhnutného na štúdium spisového materiálu obstaraného okresným súdom a prípravu podkladov pre rozhodnutie vo veci samej konštatuje zistenú nečinnosť krajského súdu pod úrovňou jedného roka, čo s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu ústavný súd považuje za kratšie obdobie nečinnosti odvolacieho súdu.

19. Nadväzujúc na uvedené, ústavný súd poukazuje na svoje predchádzajúce rozhodnutia, v ktorých opakovane vyslovil, že ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní

niekoľkých mesiacov sama osebe nemusí ešte zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa [čl. 48 ods. 2](#) ústavy (pozri napr. [III. ÚS 91/04](#) alebo [II. ÚS 129/06](#)) a že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa [čl. 48 ods. 2](#) ústavy (pozri napr. [III. ÚS 92/03](#) alebo [I. ÚS 149/02](#)). Na kratšie obdobia nečinnosti všeobecného súdu ústavný súd spravidla prihliada len vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili celkovú dĺžku súdneho konania (rovnaké závery ústavný súd vyslovil taktiež napr. v [III. ÚS 199/02](#) alebo [I. ÚS 57/01](#)).

20. Na základe záverov deklarovanych v bode 19 tohto uznesenia ústavný súd napríklad v minulosti nepovažoval postup všeobecného súdu v sporovom konaní po uplynutí jedného roka od podania žaloby na tomto súde do podania sťažnosti ústavnému súdu za taký postup, ktorý by bolo možné kvalifikovať ako prietahy v konaní takej intenzity, ktorá by zakladala porušenie základného práva zaručeného v [čl. 48 ods. 2](#) ústavy (pozri [IV. ÚS 147/04](#)). Prístup ústavného súdu nie je špecifický ani z komparatívneho pohľadu, zohľadňujúc najmä judikatúru ESĽP. Medzi mnohými možno poukázať na viaceré rozhodnutia ESĽP, v zmysle ktorých ESĽP v súvislosti s právom na prejednanie veci v primeranej lehote podľa [čl. 6 ods. 1](#) dohovoru s ohľadom na ojedinelú nečinnosť súdu členského štátu a charakter súdneho konania toleroval napr. 20 mesiacov nečinnosti odvolacieho súdu, kým rozhodol o odvolaní sťažovateľa (pozri *Cesarini v. Taliansko*, č. 11892/85, rozhodnutie ESĽP z 12. 10. 1992, body 20 – 21) alebo 28 mesiacov trvajúce obdobie nečinnosti súdu (od podania žaloby do výzvy súdu na jej doplnenie) v rámci civilného konania (pozri *Dostál v. Česká republika*, č. 52859/99, rozhodnutie ESĽP z 25. 5. 2004, body 192 – 193).

21. Zohľadniac už pertraktovaný charakter skutkového stavu, posudzované kritériá a na ne nadväzujúce závery, ústavný súd konštatuje, že výsledné kratšie obdobie nečinnosti krajského súdu v predmetnom odvolacom konaní nemožno posúdiť ako prietahy takej intenzity, ktoré by zakladali porušenie sťažovateľovho základného práva na prerokovanie

veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy alebo porušenie jeho práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

22. Ústavný súd z dôvodov uvedených v tomto uznesení sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú, keďže predbežné prerokovanie sťažnosti nezakladá dôvody na spochybňovanie napadnutého postupu krajského súdu v odvolacom konaní sp. zn. 7 Co 353/2012, ktoré by bolo potrebné posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. februára 2014